

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การศึกษาการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนบ้านดง

ตำบลนายาง อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

ผู้เขียน

นายชิวัน ชันธรรม

ปริญญา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รศ.ดร.ศศิเพ็ญ พวงสายใจ

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รศ.พรทิพย์ เรียรธีรวิทย์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

### บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยการก่อเกิดการพัฒนาของกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนของบ้านดง อำเภอสบปราบ จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาการดำเนินงานของกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนบ้านดง อำเภอสบปราบ จังหวัดเชียงใหม่ 3) เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของสมาชิกในการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนของบ้านดง อำเภอสบปราบ จังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาใช้การสัมภาษณ์และแบบสอบถามจากคณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนในชุมชนบ้านดง ตำบลนายาง อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง จำนวน 295 คน จากกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนทั้งหมด 8 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มออมทรัพย์หนึ่งกลุ่มออมทรัพย์สอง กลุ่มออมทรัพย์เอื้ออาทร กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มฌาปนกิจ กลุ่มกองทุนหมุนเวียน กลุ่มร้านค้าชุมชน และกลุ่มน้ำประปา การวิเคราะห์ใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจโดยใช้มาตรวัดของลิเคิร์ตสเกล

ผลการศึกษาปัจจัยภายในที่ก่อเกิดกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนของบ้านดงพบว่า แกนนำชุมชนเป็นตัวหลักสำคัญที่มีบทบาทในการริเริ่มการจัดตั้งกลุ่มเศรษฐกิจชุมชน ปัญหาหนี้สินเป็นปัญหาสำคัญที่คนในชุมชนบ้านดงพยายามช่วยกันแก้ปัญหาโดยการจัดตั้งกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนขึ้น การจัดตั้งกลุ่มสวัสดิการภายในชุมชนเพื่อตอบสนองความต้องการ เช่น กลุ่มร้านค้าชุมชนเพื่อขายสินค้าในราคายุติธรรม กลุ่มน้ำประปาเพื่อจัดการน้ำสำหรับอุปโภคและบริโภค เป็นต้น การจัดตั้ง

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อเป็นตัวแทนสถาบันการเงินในเรื่องการออมและการกู้ยืมในพื้นที่ห่างไกลตัวเมือง โดยมีกลุ่มออมทรัพย์หนึ่ง กลุ่มออมทรัพย์สอง และกลุ่มออมทรัพย์เอื้ออาทร ส่วนปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการจัดตั้งกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนของบ้านดง เนื่องมาจากต้องการตอบสนองนโยบายของรัฐบาล คือ กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานสาธารณสุข เพื่อแก้ปัญหาคุณภาพชีวิต โดยให้เงินทุนกู้ยืมเพื่อทำส้ม จัดซื้อตู้กับข้าว คือ กลุ่มกองทุนหมุนเวียน

ผลการดำเนินงานของกลุ่มสะสมทุน คือ กลุ่มออมทรัพย์หนึ่ง กลุ่มออมทรัพย์สอง กลุ่มออมทรัพย์เอื้ออาทร กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน และกลุ่มกองทุนหมุนเวียน พบว่า บางกลุ่มมีการบริหารจัดการที่ยังไม่เป็นระบบ ขาดการทำบัญชีที่ชัดเจน และขาดระบบตรวจสอบ อย่างไรก็ตาม สมาชิกส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการดำเนินงานของกลุ่มอยู่ในระดับมาก ส่วนการดำเนินงานของกลุ่มสวัสดิการ คือ กลุ่มฌาปนกิจ กลุ่มร้านค้าชุมชน และกลุ่มน้ำประปา พบว่า ไม่มีโครงสร้างการทำงานที่ชัดเจน แต่มุ่งเน้นการช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่มมากกว่าการแสวงหากำไร

ผลการศึกษาผลการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนบ้านดงที่เป็นผลมาจากการดำเนินงานของกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนพบว่า กลุ่มต่างๆ สามารถสร้างรายได้ให้คนในชุมชนในรูปแบบค่าตอบแทนคณะกรรมการ เงินปันผล ค่าจ้าง เกิดการสะสมทุนขึ้นในชุมชนผ่านกิจกรรมการออมและการจัดเก็บค่าสวัสดิการต่างๆ ทำให้เกิดการลดรายจ่ายบางรายการจากการเข้าร่วมกับกลุ่ม เช่น ลดค่าใช้จ่ายในการจัดงานศพ เนื่องจากมีเงินฌาปนกิจและข้าวสารมาช่วยเรื่องค่าใช้จ่าย เกิดสถาบันการเงินในชุมชน ที่มาช่วยสนับสนุนเรื่องการออม และการให้สินเชื่อเพื่อการใช้จ่ายและการลงทุน และทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการมีกลุ่มต่างๆ ในระดับสูง

**Independent Study Title** A Study of Economic Development of Baan Dong  
Community, Nayang Sub-district, Sobrab District,  
Lampang Province

**Author** Mr. Cheewan Khantham

**Degree** Master Degree of Economics

**Independent Study Advisory Committee**

Assoc. Prof. Dr.Sasipen Phuangsaichai Advisor

Assoc. Prof. Porntip Tianteerawit Co-advisor

## ABSTRACT

This study was conducted in Dong Village, Sobrab District, Lampang Province. It aimed to investigate the factors that influenced the foundation of community economic groups, the operation of each group, and the behavior and satisfaction of each group member. The community economic groups were eight groups in Dong Village; One Saving Group, Two Saving Group, Contributing saving group, Community Fund Group, Funeral group, Revolving fund group, Community store group and Tap water group. Data were collected using interviews and questionnaires, from 295 participants who made up the committee members of each community economic group. Descriptive statistics were employed to analyse data and a Likert's Scale was employed to analyse satisfaction levels.

Internal factors influencing the foundation of community economic groups were community leadership, debt situation, social welfare demand and financial branch requirement. The tap water group for developing a water supply, and the community store group for controlling fair goods were initiated to serve people's needs in terms of good facilities and services. In

response to saving and loan demand in remote area One Saving Group, Two Saving Group and the ontributing saving group were developed. In addition, public policies were external factors which supported the operation of some group, such as the Community Fund Group and the revolving fund group. For example, public health organization encouraged loan for the revolving fund group to develop restroom and supply kitchen cupboard.

Some community economic groups such as both saving groups, the contributing saving group, the Community Fund Group and the revolving fund group still encounter such problem poor management system, lack of explicit accounting and verifying system but the satisfaction level of their members was high. Moreover, the operation structure of the welfare groups, which were funeral group, community store group and the tap water group was unclear but they focused on supporting members more than making profit.

The outcome of community development process found to be income generation for committee payment, dividend, stipend, capital accumulation through saving and social welfare payment which contributes to expenditure reduction such as on funeral. Furthermore, emerged financial institution in community promotes saving and credit for everyday expenditure and investment which could improve quality of life of villagers who accordingly satisfy these groups very much.